

In Memoriam
Prof. Dr. Ioan Pop De Popa
1927 – 2021

„Fiți convinși că fără concursul medicilor, veți intra sigur și mai repede în circuitul carbonului, sau popular spus viața de apoi, indiferent cine sunteți, sau ce funcții aveți în ierarhia socială sau politică.”

Ioan Pop De Popa, profesor doctor docent, medic chirurg cardiovascular, a marcat medicina românească.

S-a născut la 6 octombrie 1927 la Oradea, unde a urmat școala primară, în perioada 1934-1938, apoi cursurile Liceului "Emanoil Gojdu" (clasele I-II), în perioada 1938-1940. Între anii 1940-1944, când familia sa s-a refugiat din Ardealul de Nord la Beiuș, a urmat clasele III-VII la liceul "Samuil Vulcan" .

A participat voluntar, în 1944, ca elev de liceu sanitar în spitalul de campanie pe frontul de eliberare din Apuseni. După eliberarea Ardealului, și-a continuat studiile - clasa a VIII-a - la liceul "Emanoil Gojdu" din Oradea (1945-1946). A urmat apoi, între anii 1946-1952, cursurile Facultății de Medicină Generală din Cluj, pe care a absolvit-o cu diploma de merit "*Magna cum laude*".

În perioada 1949-1954, a fost numit preparator la Institutul de Anatomie umană și chirurgie operatorie al Institutului de Medicină și Farmacie din Cluj, apoi extern la Clinica de chirurgie generală nr. 1 a profesorului Aurel Nana. În perioada 1953-1954 a realizat, în laborator, prima mașină de circulație extracorporeală din România, atunci printre primele din lume, cu ajutorul căreia, a făcut, experimental, în 1958, primele transplanturi cord-plămân. În anii 1952-1962, a fost asistent universitar la Clinica de chirurgie generală nr. 1 a profesorului Aurel Nana, la Institutul de Medicină și Farmacie din Cluj. A obținut prin examen, în 1957, titlul de medic specialist chirurg în chirurgia generală, iar în anul 1960 s-a specializat în chirurgia cardiovasculară la Spitalul Fundeni din București, sub conducerea profesorului Voinea Marinescu.

În 1962 s-a transferat, în calitate de șef de lucrări, la Institutul de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, Clinica de chirurgie generală. S-a specializat, în 1963, în chirurgia cardiovasculară la Institutul Bakulev din Moscova, sub îndrumarea profesorului I.V. Burakovski, iar la revenirea în țară înființează clinica de chirurgie cardiovasculară din Târgu Mureș.

A fost prorector al Institutului de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș (1963-1974), iar în 1964 și-a susținut, la Institutul de Medicină și Farmacie din Cluj, teza de doctorat cu titlul "Cercetări experimentale cu un procedeu personal de transplantare a inimii. Reflectare clinică", fiindu-i conferit titlul de doctor în științe medicale. A deținut, de asemenea, titlurile științifice de medic emerit (1971) și profesor emerit (1987).

În anii 1970-1971, a efectuat o specializare în chirurgia cardiovasculară, cu o bursă dată de guvernul american, la The Methodist Hospital și Saint Luks Children Hospital, în Houston, precum și la Saint Vincent Hospital Portland, Oregon, și Mayo-Rochester.

După întoarcerea din SUA, Ioan Pop De Popa a fost transferat la Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" din București pe post de profesor și, în paralel, într-o funcție de decizie politica. Astfel, a înființat specialitatea de chirurgie vasculară, care nu figura în nomenclatorul Ministerului Sănătății la acea dată, a scos chirurgia cardiovasculară din chirurgia generală, stabilind-o ca specialitate distinctă, a înființat Centrul Național de Boli Cardiovasculare București Fundeni, punând la un loc, în aceeași clădire, chirurgia cardiacă și cardiologia.

La nivel național, a dezvoltat școala modernă de chirurgie cardiovasculară, contribuind la înființarea celor șapte centre de chirurgie cardiovasculară, pe lângă fiecare universitate de medicină și farmacie din România. A înființat Societatea română de chirurgie cardiovasculară.

A elaborat, împreună cu colectivul, circa șase sute de lucrări științifice, precum și 12 monografii de specialitate, dintre care amintim: "Transplantarea organelor și țesuturilor" (1967), "Patologia sistemului cav inferior" (1973), "Inima. Patologie și tratament chirurgical" (1975), "Fiziopatologia cardiovasculară" (1989), "Exigențe ale diagnosticului modern în chirurgia cardiovasculară" (1989), "Patologie chirurgicală cardiovasculară", vol. 5 (1991).

În 1991, Ioan Pop de Popa a înființat FOBAC - Fundația pentru Ocrotirea Bolnavilor cu Afecțiuni Cardiovasculare.

În activitatea sa de cercetare s-au înscris: realizarea primei inimi și a primului plămân artificial din România, în colaborare cu Uzina de Armament Cugir "CP-4" (Brevet nr. 453/1954), înființarea, la Clinica Fundeni a colectivului de cercetare "Valve cardiace și transplanturi" (1978), implantarea primelor artere artificiale tip "Pop de Popa - Dodu" (Brevet nr. 98854/1989); implantarea primei valve biologice de porc mistreț, tip "MIVA Pop de Popa" (decembrie 1983); realizarea valvulotomului "Pop de Popa" pentru operații de by-pass safen in situ (Brevet OSIM nr. 80868/ 1982); realizarea arterelor artificiale colagenate, extraanatomice și armate, lineare și bifurcate, tip "Pop de Popa-Bodnar-Trandafir", implantate la peste patru mii de bolnavi (1983-1991); realizarea protezei valvulare cardiace metalice "Pop De Popa-Stănescu" (Brevet OSIM nr. 115176/29 aprilie 1986).

Ioan Pop De Popa a fost membru titular al Academiei de Științe Medicale din România (1991), membru al Academiei de Chirurgie din Paris (1984), membru al Academiei de Științe din New York (1979), membru al Academiei belgiano-române de cultură și știință (2000), membru al Academiei de științe, literatură și artă (ASLA, 2002), Doctor Honoris Causa al Universității de Medicină "Gr. T. Popa" din Iași și al Universității de Medicină din Târgu Mureș, Membru al Uniunii Scriitorilor din România (2011), precum și Cetățean de onoare al orașului Oradea.

Profesorului Ioan Pop De Popa i-au fost conferite: Premiul Academiei Române "Gheorghe Marinescu" pentru realizarea valvei biologice "MIVA Pop de Popa"; Ordinul "Steaua României" în grad de Cavaler (2004); Medalia Crucea comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial (2007); Emblema de onoare a armatei române pentru fapte de arme săvârșite pe parcursul celui de-Al Doilea Război Mondial.

General maior cu două stele al Armatei Române, profesorul Ioan Pop De Popa a scris istorie nu doar în medicină, dar și în societatea românească.

A trecut în eternitate o personalitate marcantă a lumii medicale românești, un formator și creator de școala în domeniul chirurgiei cardiovasculare, o puternică personalitate care și-a dedicat întreaga viață medicinei, revoluționând de la rădăcini practica medicală de chirurgie cardiovasculară.

Dumnezeu să-l odihnească!

Profesor Dr. Vlad Iliescu